

Toelichting bij het voorstel tot wijziging van Verordening 1408/2013 inzake de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de-minimissteun in de landbouwsector

Deze toelichting heeft tot doel meer duidelijkheid te verschaffen over de doelstelling en de omvang van de voorgestelde wijziging van Verordening 1408/2013 inzake de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de-minimissteun in de landbouwsector (“Verordening 1408/2013”). Ze behoort bij de raadpleging over het voorstel, die loopt tot en met 21 juli 2024.

Burgers, organisaties en overheden kunnen hun mening geven over de voorgestelde wijziging.

Belanghebbenden wordt gevraagd hun opmerkingen elektronisch in te dienen en duidelijk te vermelden of hun reactie vertrouwelijk is. Zo ja, dan moet ook een niet-vertrouwelijke versie van de reactie worden verschaft. Die kan dan op de website van DG Concurrentie worden gepubliceerd.

1. Achtergrond

“De-minimissteun” is steun die klein genoeg is om te worden geacht de mededinging niet te vervalsen of het handelsverkeer tussen de lidstaten niet ongunstig te beïnvloeden. Als zodanig wordt de-minimissteun geacht geen staatssteun te vormen. Vanwege het beperkte steunbedrag zijn krachtens de de-minimisverordening vrijstellingen van het staatssteuntoezicht toegestaan.

Verordening 1408/2013 is van toepassing op de-minimissteun aan ondernemingen die actief zijn in de primaire productie van landbouwproducten. De afgelopen jaren kreeg de Europese landbouwsector af te rekenen met inflatoire druk en hoge grondstoffenprijzen.

Op 18 april 2024 heeft de Europese Raad de Commissie aangemoedigd “de werkzaamheden voort te zetten wat betreft de mogelijkheid om het plafond voor de-minimissteun voor de landbouw te verhogen”.

In het algemeen evalueert de Commissie de staatssteunregels regelmatig en past zij deze aan aan de dynamiek van de interne markt. De huidige de-minimisregels lopen af op 31 december 2027. Rekening houdende met bovengenoemde elementen acht de Commissie het echter passend de herziening ervan te vervroegen.

2. Voorgestelde wijzigingen

De wijziging betreft twee belangrijke aspecten: i) de de-minimisplafonds en ii) de transparantievereisten.

Individueel de-minimisplafond

Sinds 2019 is het individuele de-minimisplafond vastgesteld op 20 000 EUR per onderneming over een periode van drie belastingjaren. De lidstaten kunnen kiezen voor een hoger plafond, op 25 000 EUR per onderneming over dezelfde periode, mits zij een centraal register van de minimissteun opzetten.

In overeenstemming met de jurisprudentie van de Unie kan de Commissie de plafonds alleen verhogen voor zover er geen risico op verstoring van de mededinging en het handelsverkeer

bestaat. Als zodanig is de bevoegdheid van de Commissie bij de vaststelling van de de-minimisplafonds beperkt.

In het licht hiervan stelt de Commissie voor het individuele plafond te verhogen tot 37 000 EUR. Dit wordt berekend op basis van de werkelijke inflatie sinds de laatste herziening van de verordening in 2019, op basis van [HICP-gegevens van Eurostat](#)¹, alsook, voor de toekomst, de verwachte inflatie op basis van een prognose van de Europese Commissie indien beschikbaar (jaren 2024 en 2025)² alsmede de inflatiedoelstelling van de ECB voor de resterende jaren tot het voorgestelde einde van de geldigheid van de verordening (31 december 2032).

Nationaal maximum

Naast het individuele de-minimisplafond voorziet Verordening 1408/2013 ook in een cumulatief maximum voor de-minimissteun per lidstaat (het zogenaamde “nationale maximum”). Dit maximum is vastgesteld op 1,25 % van het gemiddelde van de waarde van de drie hoogste jaren van de landbouwproductie in de periode 2012-2017. Indien een lidstaat een centraal register van de-minimissteun heeft opgezet, wordt het nationale maximum in plaats daarvan berekend op 1,5 % van het gemiddelde van de waarde van de drie hoogste jaren van de landbouwproductie in de periode 2012-2017.

Om de nationale maxima aan te passen, stelt de Commissie voor de voor de berekening in aanmerking genomen periode te verlengen, dat wil zeggen dat de berekening wordt gebaseerd op de jaren 2012-2023.

Gelet op de invoering van een verplicht de-minimisregister (zie hieronder) stelt de Commissie voor één individuele drempel en nationaal maximum vast te stellen, op basis van dezelfde methode die momenteel wordt toegepast voor de berekening van het nationale maximum in de lidstaten die een centraal register hebben opgezet. Op zich wordt het voorgestelde herziene nationale maximum berekend als 1,5 % van het gemiddelde van de waarde van de drie hoogste jaren van de landbouwproductie in de periode 2012-2023. Voor het nationale maximum voor het Verenigd Koninkrijk met betrekking tot Noord-Ierland wordt vanwege de beschikbaarheid van gegevens in dit stadium de periode 2012-2022 in aanmerking genomen.

In aanmerking genomen periode voor de beoordeling van de naleving van het de-minimisplafond

De Commissie stelt voor de berekening af te stemmen op Verordening 2023/2832 en het cumulatieve bedrag over drie jaar te berekenen in plaats van de huidige berekening over drie belastingjaren.

Transparantie

¹ Gegevens gepubliceerd door Eurostat op https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tec00118/default/table?lang=en&category=t_prc.t_prc_hicp (geraadpleegd op 3 juni 2024).

² Voorjaarsprognose 2024 van de Europese Commissie, gepubliceerd op https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-forecast-and-surveys/economic-forecasts/spring-2024-economic-forecast-gradual-expansion-amid-high-geopolitical-risks_en#:~:text=Activity%20in%20the%20euro%20area,0.8%25%20in%20the%20euro%20area (geraadpleegd op 3 juni 2024) betreffende de inflatieprognose voor de EU.

Om aan de transparantievereisten te voldoen, hebben de lidstaten momenteel de keuze om een de minimisregister op te zetten of een eigen verklaring van de begunstigden te vragen. Uit de geschiktheidscontrole van 2019 is echter gebleken dat dit systeem geen voldoening schenkt en voor verbetering vatbaar is. In overeenstemming met de onlangs herziene Verordening 2023/2831 stelt de Commissie daarom voor een verplicht register in te voeren. Dit zal de transparantie voor belanghebbenden en de lidstaten vergroten en minder administratieve lasten meebrengen voor bedrijven die momenteel gebruikmaken van een systeem van eigen verklaringen.

3. Effectbeoordeling

Verordening 1408/2013 werd in 2019 aan een effectbeoordeling onderworpen. De omvang van de huidige herziening is beperkt tot technische aanpassingen, met name aanpassing van de plafonds aan de inflatie en aanpassing van de verordening aan de recente wijziging van Verordening 2023/2831. Daarom is geen effectbeoordeling nodig.